

**Dit is de 51e uitgave van de Historische Vereniging
Bergambacht**

Inhoud

Mededelingen van bestuur en redactie	Pag. 1
Verenigingsleven in de 20 ^e eeuw (<i>Roel Botter</i>)	Pag 4
Huisslachten in de 20 ^e eeuw (<i>Roel Botter</i>)	Pag 16
Koude oorlog in de Houtstraat (<i>Roel Botter</i>)	Pag. 20
Agenda Alg. Ledenverg. 10 april 2024	Pag. 25
Financieel jaaroverzicht 2023-2024.	Pag. 27

Mededelingen van bestuur en redactie

Distributie verenigingblad en contributie.

In de nieuwsbrief van januari 2024 hebben we er al uitgebreid op gewezen dat leden die ons blad per post ontvangen een keuze konden maken tussen digitale toezending per pdf of nog steeds per post. In het laatste geval zijn wij genooddaakt de contributie met €10,- per jaar te verhogen. Bij digitale toezending blijft de contributie €18,- per jaar. Een aantal leden heeft medio februari al gereageerd. Reageert u niet dan ontvangt u voortaan ons blad digitaal in pdf. Dus nogmaals: Het betreft alleen leden die het blad al per post ontvingen!

Vriendelijk verzoeken wij u om uw contributie over te maken op bankrekening NL04RABO0131799800 o.v.v. contributie HVB 2024. en uw lidnr. Het lidnr.vindt u op de adressticker van ons blad.

Nieuwe leden

We mochten weer een flink aantal nieuwe leden inschrijven sinds de vorige editie van ons blad. Een hartelijk welkom en hopelijk voelt u zich snel bij ons thuis:

De hr. L.v.d. Werken

Mevr. M.M.F van Vliet -Vergeer

Mevr. M.M. Teerds

De hr. A. van Bergen-Bravenboer

De hr. F.W. de Bruin

De hr. W.W. de Jong

Mevr. J.de Jong-Schep
De hr. P van Willigen
De hr. L.J. Huszar-Besselink
De hr. R.M. Tschopp

De hr. A Verkaik
Mevr. E.A. Hofman
De hr. J. Suijker

Rectificatie

In ons najaarsnummer van 2023 stond een artikel over het nieuwe hek met de oude rijmtegels op de pilaren. Hier werd als adres Benedenberg 79 genoemd. Dat was onjuist, het is Benedeberg 78.

Boek over engelenramen.

Het bestuur heeft het onlangs nieuw uitgegeven en door Albert de Haan samengestelde boek over engelenramen in boerderijen in de Krimpener- en Alblasserwaard aangeschaft. Een prachtig naslagwerk dat we zeker ter inzage ter beschikking zullen stellen aan de leden wanneer de digitalisering van ons archief haar beslag heeft gekregen.

Uitreiking muurschildjes t.b.v. Gemeentelijke Monumenten.

De Gemeente Krimpenerwaard heeft met medewerking van o.a. historische verenigingen in onze regio, een lijst samengesteld van panden die het predikaat “ Gemeentelijk Monument” dragen. 25 panden zijn

door de gemeente voorgesteld en 10 konden door eigenaars/ bewoners worden voorgedragen. In totaal zijn er dus 35 objecten aangewezen. Wat de H.V.B. betreft zouden het er veel meer kunnen zijn, maar waarschijnlijk hebben budgetaire consequenties een rol gespeeld (zoals wellicht extra ambtelijke inzet) om dit beperkt te houden. Bestuursleden Peter Sluisman en Roel Botter hebben om beurten, samen met wethouder cultuur Wisja Pannekoek een aantal op de woningen te bevestigen

muurschildjes aan de bewoners overhandigd.

Tijdens de sessie in Bergambacht drong zich aan ons de vraag op waarom het pand Hoofdstraat 139 , de voormalige dokterswoning aan 't Ing van 't Durp, niet als monument is aangemerkt. De wethouder

veronderstelde dat dit een rijksmonument zou zijn. Enig onderzoek leverde echter vooralsnog geen bevestiging op. (wordt vervolgd)

Bruggetje bij boerderij Tussenlanen

Eigenaar de hr. Joop Vink trof bij werkzaamheden aan de voorzijde van boerderij Tussenlanen de restanten van een bruggetje aan dat daar al lag sinds de tijd dat de weg dicht langs de voorgevel van de boerderij liep. Met veel liefde voor historie en vakkennis heeft hij het bruggetje, dat overigens nu geen functie meer heeft, gerestaureerd.

Zienswijze naar Gemeente Krimpenerwaard betreffende Bovenberg 84

Nadat het bestuur van onze vereniging kennis nam van sloopplannen van de boerderij Bovenberg 84, 'in de krom,' zoals dit weggedeelte ook wel wordt genoemd in de volksmond, heeft onze voorzitter het initiatief genomen om dit bij de Gemeente Krimpenerwaard aan te kaarten.

Het pand heeft weliswaar geen beschermde status, maar is wel door haar vorm en historie mede beeldbepalend voor de omgeving.

De vereniging heeft daarom een zgn. 'zienswijze' naar de gemeente gestuurd waarin haar bedenkingen worden samengevat en een verzoek om een eventuele sloopvergunning niet klakkeloos af te geven.

Data lezingen en Historisch Café

Het Historisch Café wordt tweemaandelijks de 3e of 4e vrijdag van de maand gehouden in de bibliotheek van 14.00 h. tot 16.00 h. De eerstvolgende keer is op 22 maart en de volgende is op vrijdag 24 mei. U bent daar van harte welkom om met een bestuurslid van gedachten te

wisselen, vragen te stellen die wij zullen proberen te beantwoorden, of gewoon een praatje te houden.

De eerste lezing van dit jaar is bij het verschijnen van dit blad al gehouden door de hr. Bassa van de Stichting Boerderij en Erf.. De titel was: 'Boerderijen, leestekens in het landschap.'

Op 28 mei houdt mevr. S. Meyer een lezing over de bekende, uit Bergambacht afkomstige weg-en waterbouwkundige Jan Blanken, die in de 18^e en 19^e eeuw ontwerper en uitvoerder was van belangrijke waterbouwkundige projecten.

Verenigingsleven en vermaak in de vorige eeuw.

(door Roel Botter)

Einde van de duisternis

Rond het einde van de 19^e - en het begin van de 20^e eeuw voltrok zich wereldwijd een stille revolutie. Een revolutie die alles voorgoed veranderde. Een revolutie die ook Nederland niet oversloeg en - zij het met enige vertraging - ook de Krimpenerwaard bereikte. Er kwam elektriciteit! Ruim een eeuw geleden, om precies te zijn in 1919, kwam het naar Bergambacht. Het dorp werd geëlektrificeerd, zoals dat heette. Het was het begin van een ontwikkeling die nooit stopte en nog steeds doorgaat. Elektriciteit is niet meer weg te denken. Als eerste kwam er straatverlichting in de dorpskom, waarna de buitengebieden zoals de Dijklaan en Beneden- en Bovenberg snel volgden.

Het duurde niet lang meer tot de eerste woningen werden aangesloten.

Elektr. Centrale

In het begin beperkte zich dit tot een enkel lichtpunt per woning, maar de ontwikkeling ging door. Het moet voor de bewoners als niet minder dan een wonder zijn ervaren. Duizenden jaren leefde de mens als een onlosmakelijk deel van en met de natuur.

Licht en donker bepaalden voor een groot deel het leefritme. Fakkels, kaarsen en later olielampen en in de steden gaslicht, boden wat soelaas, maar de nachten waren zwart. De maan was de enige lichtbron in de duisternis. Die diepdonkere nachten waren er nog tot de jaren '50 van de vorige eeuw. De straatverlichting fungeerde meer als oriëntatiepunten dan als werkelijke lichtbron.

Elektriciteit en bokpalen

Achter ons huis aan de Dijkklaan zagen we de Melkweg als een lichtende band, bezaaid met sterren die - wanneer ik me goed herinner - van zuid-west naar noord-oost liep. Zelfs het noorderlicht was een enkele keer goed waar te nemen. Dat is nu vrijwel onmogelijk door de overvloedige buitenverlichting. De gas- en olielantaarns verdwenen uit het straatbeeld, de lantaarnopsteker verloor zijn baan. Jarenlang had hij in de vooravond zijn ronde gemaakt om ze aan te steken en tegen de ochtend weer te doven. Overal waar elektriciteit moest komen verschenen bokpalen waarlangs de transportleidingen liepen. Je vindt ze nu nog in de Beneden- en Bovenberg en Vlist en enkele andere buitengebieden. Zulke

Bokpalen bij de Vlietbrug

radicale ontwikkelingen stuitten toen vanzelfsprekend op bedenkingen en zelfs verzet. Net als de huidige digitaliseringsgolf, die voor veel ouderen niet meer is bij te houden, verging het sommigen toen ook. Vergelijk het maar met het verschijnen van de eerste stoomtreinen waarvan men

veronderstelde dat door het blazende en sissende monster in paniek geraakte koeien minder melk zouden geven. Met het plaatsen van de bokpalen ging het net zo. Er bestaat nog een aloude anekdote over dat verzet. In de Bovenberg werden de palen aan de zuidzijde geplaatst. Er moest wel aan iedere grondeigenaar toestemming worden gevraagd. Het is een wat ingewikkeld verhaal, maar het komt er op neer dat iedere aanwonende eigenaar was van een deel van de weg en dus ook

van de berm. Ook nu schijnt dit nog zo te zijn. Enfin, er was een boer die beslist niet wilde dat op zijn grond palen werden geplaatst. Of hij werkelijk tegen die 'nieuwigheid' was, werd niet duidelijk want hij beriep zich op de tekst van Psalm 25 : 4. Daar staat: 's Heeren goedheid kent geen palen.' En hoe men hem ook probeerde uit te leggen dat dit Oud-Nederlands was en een heel andere betekenis had, hij bleef erbij. Nog steeds is die plek in de Bovenberg te zien, waar de draden oversteken en aan de noordzijde verder gaan.

Verenigingsleven rond 1900

Maar, denkt u wellicht, wat heeft dit alles met verenigingen te maken? In directe zin weinig tot niets, dat geef ik toe. Maar ik probeer een sfeerbeeld te schetsen van de beginperiode van het verenigingsleven zoals dat toen ontstond. De aanleiding was dat ik enkele maanden geleden door een spandoek opmerkzaam werd gemaakt op het 125-jarig jubileum van muziekvereniging Excelsior. Ze is opgericht in 1898. Dan blijft het bij mij niet alleen maar bij die constatering, maar draaien de radertjes door. Je vraagt je dan van alles af zoals: Waar, wanneer en hoe werd er dan gerepeteerd in het donkere jaargetijde? Bij kaarslicht of olielampen? Je moet toch je partituur lezen. Was er een repetitieruimte, waren het alleen bemiddelden die een instrument konden aanschaffen en dus lid worden? Dat laatste zou me niet verbazen. Wanneer ik de foto's bekijk uit die beginperiode herken nog wel een aantal namen van dorpswelgestelden. Excelsior is oud, maar niet de oudste vereniging. Daarvoor moeten we bij de IJclub Voorwaarts zijn. Die bestaat al sinds 1885. Die van Berkenwoude is

trouwens nog ouder, van 1881.

Het zwaartepunt lag bij de meeste verenigingen op muziek, zang en toneel. Zo was er het befaamde 'Bergambachtse strijkje' een ensemble met een naar verhouding groot aantal strijkers dat zowel klassieke als wat lichtvoetiger muziek

ten gehore bracht. Het werd in de jaren '30 opgericht. Muziek is emotie, zoals iedereen weet. We hebben tegenwoordig een scala aan mogelijkheden om die emotie op ieder moment te beleven. Het is het een kwestie van een geluidinstallatie inschakelen, een keuze maken en er is muziek. De behoefte aan die beleving zal vroeger zeker niet anders geweest zijn, alleen waren de mogelijkheden om daar direct invulling aan te geven vrijwel nihil.

Elektriciteit was er tot 1919 niet en pas in dat jaar vond de eerste experimentele radio-uitzending plaats. Algemeen radiobezit kwam pas eind jaren '20, begin '30 tot stand. Tot die tijd waren ensembles zoals fanfares, harmonieën en kleine orkestjes de muzikale uitlaatkleppen voor de gewone man. Hoewel voor 'gewone man' ook weer enige reserve geldt. Een boerendaggelder of een arbeider die wat werk betrof, vaak van dag tot dag leefde, ontbeerde doorgaans de middelen om, indien hij dat zou willen, een instrument aan te schaffen.

Ze bezaten allemaal wel één instrument, hun stem.

Zangverenigingen floreerden dan ook in die tijd. Er was zelfs een club die je tegenwoordig waarschijnlijk nergens meer aantreft: een declamatieclub. Ik weet niet precies wat ik me moet voorstellen bij het programma van zo'n gezelschap. Goed, men droeg waarschijnlijk gedichten voor, soms ondersteund met muziek door een violist, zo lijkt de foto te suggereren. De gedachte dringt zich aan me op dat dit misschien een tussenvorm van amateurtheater zou kunnen zijn. Een soort podiumkunst tussen toneel en het tableau-vivant. Ik begrijp dat dit enige uitleg behoeft. Toneelkunst behoeft natuurlijk geen nadere toelichting. Het probleem was destijds echter - en in sommige kringen nog steeds - dat men toneelspel als 'zondig,' niet in overeenstemming met de geloofsovertuiging zag. Die overtuiging speelde bij een aanzienlijk deel van de bevolking.

Tableau - Vivant

De mens is echter altijd geneigd de grenzen op te zoeken van wat wel en wat niet toelaatbaar of mogelijk is. Het tableau-vivant was daar een voorbeeld van. Oorspronkelijk afkomstig uit Frankrijk waar het in de 18^e eeuw haar intrede had gedaan

als kunstvorm, werd het hier ook uitgevoerd. Overigens is er al sprake van een soort tableau-vivant in de 14^e eeuw. Franciscus van Assisi gebruikte het om Bijbelse situaties te verduidelijken voor het grotendeels analalfabete volk. Tableau-Vivant is te vertalen als ‘levend schilderij.’ Het werd toegepast als levend decor bij plechtigheden, bij optochten met praalwagens, maar ook als een vorm van verantwoord vermaak.

Men kleepte zich achter gordijnen op het podium in historische of Bijbelse outfits, waarna het doek opging en men zwiwend en onbewegelijk een situatie of begrip uitbeelde. Gesproken werd er dus niet. Men moest dan bijvoorbeeld raden wat er werd uitgebeeld. In de ogen van eerder genoemd deel van de bevolking was dit een toegestane vorm van podiumkunst. Je leerde er tenslotte ook nog iets van.

Daarom mijn veronderstelling dat die declamatieclub een tussenvorm was, maar mogelijk sla ik de plank volledig mis. Ik heb geen idee of dit soort gezelschappen nog bestaat.

Muziek, zang en toneel.

Declamatieclub BDC

Het Bergambachts Strijkje

De verenigingen schoten als paddenstoelen uit de grond. Bijzonder is dat de naam Excelsior landelijk sterk favoriet was. Iedereen wilde ‘Steeds Hoger.’ Veel fantasie had men blijkbaar niet op dat vlak, hoewel de gebrekkige communicatie in die tijd daar wellicht mede debet aan is. Wanneer je een vereniging opricht, lijkt het me niet voor de hand liggend dat je die dezelfde naam geeft als in een plaats 10 km verderop. Zo ging het trouwens ook met THOR, (Tot Heil Onzer Ribben). Talloze gymnastiekverenigingen heetten zo. In Berkenwoude kreeg de in 1903 opgerichte muziekvereniging een wat

raadselachtige naam: DHTSG (Door Hulp Tot Stand Gebracht). Niet duidelijk is waar dit precies op doelt, maar het viel wel op. Ongetwijfeld heeft het iets met geld en donaties te maken? De muziekvereniging in Ammerstol heet dan weer simpelweg Excelsior, met de toevoeging 64, dat wel. Er heeft in Ammerstol ook een muziekgezelschap bestaan met de naam: Oefening Kweekt Kunst. In kan hier echter niets over terugvinden. Wanneer je de foto's in ons archief bekijkt, valt op dat bij de diverse verenigingen, vooral die betrekking hebben op muziek, zang en toneel, een vaste groep dorpsgenoten opduikt. De families. Bezemer, Van Wijngaarden, Oskam, Treure, Pons, Van Zoest enz. Maar er was één opvallend figuur. Ik heb hem al eens beschreven: Pieter van Zwienen. Hij was zo ongeveer van elk gezelschap lid, regisseerde toneeluitvoeringen in de hele Krimpenerwaard en was de steracteur in de regio. Zijn bijnaam was 'De Bergambachtse Slijkhuis.' Hij was gemeentebode en deed zijn werk te voet. Als een wervelwind stoof hij door de polder, op weg met brieven en kwitanties. Of hij naar Schoonhoven, Ammerstol of Stolwijk moest, het maakte hem niet uit, Pieter ging als een schicht voorbij. Vandaar zijn bijnaam. Wim Slijkhuis was in de jaren '20 een bekend internationaal hardloper. Pieter kreeg ooit een fiets aangeboden, maar toen hij tijdens een van zijn eerste ritten in de sloot belandde, weigerde hij verder elk ander vervoer. Hij bleef lopen. Toen hij ouder werd, ging de snelheid er uit en veranderde zijn bijnaam in 'dribbeltje.'

Mannenkoor Nut en Genoegen

Gemengd koor Nut en Genoegen

De menselijke stem was voor velen de enige mogelijkheid om muziek te maken. Crescendo was in de 19^e eeuw de eerste zangvereniging. De veelbelovende naam werd echter niet waargemaakt en de vereniging verdween in de vergetelheid. In 1907 kwam een achttal mannen bijeen in een schoollokaal. Onder hen hoofdonderwijzer P.van Balen, de man die al veel had georganiseerd in het dorp. Een andere betrokkene was – hoe kan het ook anders – Pieter van Zwienen. Ze waren tot de conclusie gekomen dat er in het dorp een grote behoefte was aan een zangvereniging. Enige tijd later verscheen een oproep in de Schoonhovense Courant om te komen tot een oprichtingsvergadering. Er waren toen direct al 30 leden. De vereniging kreeg de naam Nut en Genoegen. Ze groeide hard en deed mee aan concoursen, die later met een autobus werden bezocht. Steeds verder trok men naar andere oorden. Dat gaf nog wel eens problemen. Zoveel pk's hadden de toenmalige motoren niet tot hun beschikking. In het vlakke polderland was dat geen probleem, maar in de omgeving van de Utrechtse Heuvelrug begon het gesputter en gebeurde het wel dat iedereen moest uitstappen en men moest duwen om het geval aan de praat te houden. Nut en Genoegen beleefde tot in de jaren '50 met ruim 70 leden haar hoogtepunt. Daarna ging het vrij snel bergafwaarts. Men kreeg met moeite nog 30 leden bij elkaar. De vrijetijdsbesteding veranderde, er kwam televisie, de mobiliteit nam toe en men was minder plaatsgebonden om zich te vermaken. Uiteindelijk ging de vereniging de weg die vele trof: die naar de uitgang. Als eerbetoon

aan hun voorganger heeft de later opgerichte en nog steeds bestaande zangvereniging Zang en Genoegen haar naam deels overgenomen.

In Ammerstol maakte zangvereniging Aurora furore. Ze werd opgericht in 1902 en heeft het lang volgehouden. In 2017 is de vereniging opgeheven tot verdriet van veel Ammerstollenaren.

De Zwaluwen

In 1854 werd in Nederland de eerste voetbalwedstrijd gespeeld. Nederland had, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Engeland nauwelijks een sportcultuur. Een Engelse leraar bracht een bal mee naar Nederland en aan het rollen. Toch duurde het nog wel even tot voetbal uitgroeide tot de volkssport die het nu is. In 1889 werd de NVAB, de voorloper van de KNVB opgericht door Pim Mulier uit Haarlem de grote sportpromotor in Nederland. In Bergambacht werd ongetwijfeld ook een balletje getrapt op straat of op veldjes, maar het duurde tot 1933 eer Chris Stolker het initiatief nam om ook hier een voetbalclub op te richten.

Voetbalvereniging De Zwaluwen zag het licht. Die naam werd overigens nooit officieel gebruikt, omdat bij de KNVB al een vereniging met dezelfde naam stond geregistreerd. Geen Excelsior- en THOR toestanden dus. Uiteindelijk werd het gewoon vv. Bergambacht. Er werd in de beginjaren aan de Lekdijk-west een stuk land gehuurd voor F250,- per jaar van K. Renes. Het land werd naast de voetbalwedstrijden ook gebruikt voor het vee, dus moest daags voor een wedstrijd door de leden de grasmat worden vrijgemaakt van koeienvlaaien en schapenkeutels. De kleedaccommodatie was een houten keet met een ruimte voor de thuisclub en een voor de bezoekers, gescheiden door een hokje voor de scheidsrechter. Een wasruimte was er niet. Je trok na de wedstrijd je kleren weer aan en ging naar huis. Ons lid en voormalig voetballer Kees van den Berg beschrijft het als volgt wanneer hij naar een foto van toen verwijst:

” Het oude voetbalveld aan de Lekdijk West in Bergambacht. Ik ben daar op zevenjarige leeftijd lid geworden. Voor de wedstrijd haalde Piet Berkouwer met schep en kruitwagen de koeienvlaaien van het veld, het was een barre tijd. Als je thuiskwam na de wedstrijd moest je eerst weer onder de pomp vanwege de strontlucht. De kantine was een houten keet met een voorluik waar Jan Rollebol achter stond met koek, bier en thee. Eke week trainen in een soort strontballet, maar je hoorde niemand klagen, alleen maar lachen en doorgaan, ‘t was bar en boos. Dat is tegenwoordig wel anders, wanneer de bal te hard of te zacht is wordt er al geprutteld. In onze tijd had je een bal met een sluitveter, wanneer je die had gekopt stond ie in je voorhoofd afgedrukt als je pech had, maar je klaagde niet. Cadeautjes waren er niet, je werd gewoon voorgebakken in de training als knoest, geen gemier, doorgaan en niet zeuren. Het was een mirakelse tijd, alles was nog echt.”

Wanneer je dan de oerplatte wat knerpende Bergambachtse tongval die Kees meestal hanteert in gedachten neemt, is het verhaal helemaal compleet.

Tijdens de openingswedstrijd ging het meteen mis. Een speler brak een been. Vanaf dat moment zorgde men voor een verzekering voor dit soort gebeurtenissen. In 1960 verhuisde de vereniging naar de

Dijklaan waar in de loop der jaren een prachtig sportpark werd gerealiseerd. VV. Bergambacht heeft de tand des tijds glansrijk doorstaan en vierde vorig jaar haar 90-jarig jubileum. Hieronder een foto van het elftal dat in 1933 de openingswedstrijd speelde.

Van boven naar
beneden en v.l.n.r.:
Arie Fredrikze,
Driekus Bezemer, Lies
Ligthart, Luc van
Zoest, Adriaan
Bouter, Cees
Graafland, Jan de
Graaf, (de Lak die zijn

been brak), Adr. Van Wijngaarden, Wim Bouter, keeper S.
Stalenburg en Piet Stolker.

BZC

In 1932 kreeg een bijzonder initiatief haar beslag met de opening van het eerste zwembad in Bergambacht. Bijzonder, omdat de benodigde gelden bijeen waren gebracht door een gezamenlijke inspanning van Bergambachtse en Ammerstolse burgers door o.a. het uitgeven van aandeelbewijzen van vijf en tien gulden. Voor die tijd stevige bedragen, vooral omdat de economische crisis bij veel mensen voor financiële problemen zorgde. De totale kosten om het bad te realiseren beliepen f 4000.-. Het bad werd uitgegraven in de uiterwaarden van de Lek, direct achter timmerfabriek De Concurrent aan de Lekdijk-Oost in Bergstoep. De initiatiefnemers zorgden niet alleen voor de realisatie van het project, maar namen ook de exploitatie ter hand. Wie die initiatiefnemers waren is mij (nog) niet bekend maar het zou me niet verbazen wanneer het dezelfde zijn- of een aantal ervan- die later zwemclub BZC oprichtten.

In datzelfde jaar 1932 werd de 'Bergambachtse Reddingsbrigade' opgericht. In juli 1933 volgde de oprichting van de 'Bergambachtse Zwemclub' afgekort met B.Z.C. De initiatiefnemers waren C.A.

Noorlander, Peter van den Berg, Chr.Duhen, A.P.Schouten, W.J. Ravensberg en W.Hoek. De eerste badmeester was Kees (C.A.)Noorlander die werd opgevolgd door Peter van den Berg. Peter groeide uit tot een begrip, iedereen kende hem. Ik herinner mij hem in zijn witte outfit dat hem in onze kindertijd een zeker gezag verschafte. Des te schokkender vond ik het dan wanneer ik hem buiten het zwemseizoen bezig zag als gemeentewerkman op zijn knieën in het zand en straten repareerde. De reddingsbrigade was geen lang leven beschoren. De naam suggereerde ook meer dan het in feite was: Je leerde in het zwembad 'reddend zwemmen,' gered werd er niet. Na 2 jaar werd zij opgeheven en ging op in de B.Z.C. De contributie bedroeg in 1933 twee cent per week.

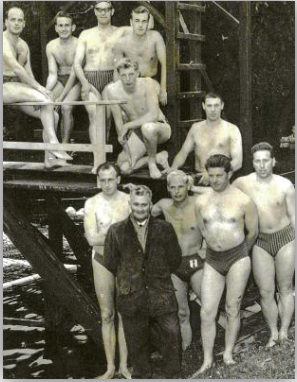
Het zwembad aan de Lekdijk-oost, naast Timmerfabriek De

Concurrent. Het werd eind jaren '50 gesloten. We zien hier het pierenbadje en een deel van het zgn. tweede bad. Verderop vormde een duikplank de grens met het 'diepe' derde bad

waar ook een houten duiktoren stond.

In de begintijd van B.Z.C. lag de nadruk van de activiteiten op het houden van onderlinge zwemwedstrijden en diplomazwemmen. De diploma-eisen werden door de vereniging zelf vastgesteld. Er waren nog geen landelijke normen. Naast het serieuze zwemwerk was er ook gelegenheid tot vermaak. De periode 1933 – 1938 werd ook wel het 'pantomime tijdperk' genoemd, omdat het bij wedstrijden tussen B.Z.C. en Krimpen aan de Lek/Lekkerkerk de gewoonte was om een pantomime op te voeren, met als sluitstuk dat iedereen gekleed te water ging. Dolle pret!

Het kampioenszevental uit 1962:
Arie Schouten. Herman Bouter,
Arie Schouten Czn, Jan v.d.
Berg, Simon Schouten, Bas
Bouter, Frans van den Dool,
Piet van Zoest, Wim Verwaal.

Ik heb geen watervrees, maar
ben bepaald ook geen waterrat.
Echter bij polowedstrijden ging
ik graag kijken aan de Lekdijk.
Vooral wanneer B.Z.C. tegen
S.Z.&P.C. uit Schoonhoven moest

poloën. Altijd bonje, sensatie, de boeren tegen de ‘stad!’ Natuurlijk
herinner ik mij het kampioenszevental uit 1962 met de legendarische
doelman Bas Bouter. Alleen al hoe hij hoog uit het water oprees bij
een doelpoging van de tegenstander was onvergetelijk. Ja, B.Z.C.
bestaat nog steeds.

Er zijn er nog meer.

Natuurlijk, er zijn nog meer oudere verenigingen.

Gymnastiekvereniging THOR, opgericht in 1919, ter ziele gegaan in
1930 en heropgericht in 1953, Oranjevereniging Oranje Nassau uit
1937, de in de jaren '30 opgerichte geitenvereniging BAS die enkele
jaren geleden het hoofd in de schoot legde enz. Maar het gaat mij in
dit geval om een beeld te schetsen wat er zoal in de vorige eeuw
gebeurde qua cultuur en sport.

Is dammen een sport? Ik durf er geen oordeel over te geven. Het
woord “denksport” suggereert het wel, dus om iedereen te vriend te
houden sluit ik me er maar bij aan. Tegelijkertijd weten we dan dat
damclub Dammen Is Denken, opgericht in 1927 de oudste
sportclub van Bergambacht is. Het is maar dat u het weet. Lezers die
lid zijn van IJclub Voorwaarts zullen denken: en wij dan?” maar
met “sportverenigingen” bedoel ik in dit verband clubs die aan
competities deelnemen.

Huisslachten (door Roel Botter)

Tot in de zestiger jaren van de vorige eeuw was het op het platteland niet ongewoon dat je als particulier één of meerdere varkens bezat. Zelfs binnen de bebouwde kom leverde dat geen problemen op. Toen wij aan de Bergambachtse Kerksingel woonden in de jaren '50 hadden we er drie. Één daarvan was voor de eigen slacht, de twee anderen werden voor de slacht aan een handelaar verkocht. Het 'eigen' varken werd door een lokale slager geslacht. Het was een gebruik dat al eeuwen bestond. Het enige verschil was dat het varken niet meer ter plekke bij de eigenaar werd geslacht, maar zoals gezegd, bij een lokale slager met de nodige vergunningen. In de jaren '60 stierf het ambacht van huisslachter onder druk van

aangescherpte eisen en regelgeving door de overheid, een langzame dood.

Schilderij van de Ammerstolse kunstenaar Aart Brand. Vader Cornelis en zoon Arie den Ouden tijdens een huisslaching.

De huisslachter was vrijwel in elk dorp een bekend figuur. Dat was in onze dorpen niet anders. Hier werd het uitgeoefend door Cornelis (Knelis) den Ouden, (1890-1978) daarbij geassisteerd, toen deze wat ouder werd, door zijn zoon Arie(Ai).(1916-2016) De den Oudens waren al meerdere generaties huisslachter, althans; in elke generatie sinds eind 18^e eeuw kwam er wel een voor. Oorspronkelijk met Nieuw Lekkerland als woonplaats hadden ze veel Kinderdijker molenaars als klant. In die oude tijden werd er regelmatig 'gekortavond.' Dat begrip kende men vroeger ook in onze streek. We zouden tegenwoordig zeggen: 's avonds een bakkie doen en even bijpraten voor men te bed ging. Het werd nooit laat, want men

moest weer vroeg aan de slag. Op zulke avonden werden de afspraken gemaakt wanneer het varken geslacht moest worden. Dat gebeurde meestal in november, de maand die ook nu nog slachtmaand heet. Wanneer de dag daar was werden de slachtbak, een koperen ketel en een driepoot met een kruiwagen naar de molen gebracht. Daar werd de ketel met water gevuld en opgehangen aan de driepoot, waarna het met een rietvuur aan de kook werd gebracht. Het varken werd met een touw om een poot naar de plek des onheils gebracht en op haar rug getrokken, waarna ze met één vakkundig gerichte steek in de keel werd gedood. Ik zal u de verdere details besparen. In het boek “Uit Bergambachts verleden” beschrijft de auteur Dick Blanken heel gedetailleerd hoe een en ander in zijn werk ging. Het dode varken werd stelselmatig overgoten met heet water waardoor het haar loskwam en met een schraper kon worden verwijderd. Wanneer dat achter de rug was, stond de volgende klant al gereed om de ketel mee te nemen en gereed te maken voor zijn varken. Het doden van een varken met één steek werd uiteindelijk verboden. Ze moest eerst worden ‘geschoten’ om onnodig lijden tegen te gaan, waarna alsnog de steek kon worden gegeven om het leeg te laten bloeden.

Wanneer het varken was opengesneden werd het op een zgn. leer gehangen en was het wachten geblazen op de keurmeester. Die leer was een onderdeel van een hooiwagen. 's Avonds kwamen de burens langs om te ‘prijsvetten’ een oud gebruik, waarbij werd gekeken of er een goed varken was geslacht met veel vet en spek. Zo kon men onder het genot van een borreltje vaststellen of er weer genoeg vlees in de kuip zat om de winter door te komen. Hier komt dus waarschijnlijk de uitdrukking ‘vlees in de kuip hebben’ vandaan. Ik kende de uitdrukking ‘prijsvetten’ wel, maar bracht het niet met de slacht in verband. Ik dacht dat het te maken had met de boerenjongens die op zaterdagavond met hun brommers stonden te ‘beurzen’ in de dorpskern en met een schuin oog de jongedames bekeken die voorbij paradeerden. Iemand moet me dat toch wijs hebben gemaakt. Enfin, de volgende dag kwam de slachter terug voor het ‘afslachten.’ Er ging weinig van het dier verloren. Hammen en zijstukken gingen in de kuip onder het zout en werden zes weken

later bij de bakker of in de schoorsteen van de haard gerookt. Pootjes werden afgehakt om als kluif voor de soep te dienen en van de kop werd zult gemaakt. Het zult, ook wel hoofdkaas genoemd, werd onder een laagje vet bewaard, vaak in kleine testjes. Dat waren stenen bakjes die ook werden gebruikt om voetstoven te verwarmen met een brandend kooltje erin. Mijn moeder kocht bij de slager ook nog een kocienkop en mengde dat vlees met dat van het varken. Verder werden ook nog worsten en rollades gemaakt. Voor het vullen van de worsten werden de schoongemaakte darmen gebruikt. De blaas werd opgeblazen en achter de kachel gedroogd, waarna kinderen er mee konden voetballen. (zie schilderij van Aart Brand uit Ammerstol).

Even over de familie den Ouden: Waarschijnlijk was Cornelis, die leefde van 1777 tot 1847, de eerste die als huisslachter werkte in Nieuw-Lekkerland. Cornelis gaf het weer door aan zoon Pieter (1810-1883) en die aan weer een Pieter (1863- 1936). Deze laatste Pieter was veehouder, vrachtrijder en dus ook huisslachter. Hij werd daarbij geholpen door zijn zonen Cornelis en Arie . In 1925 verhuisde deze laatste Cornelis met zijn Bergambachtse vrouw Adriana Koppe naar Lekkerkerk om daar te gaan boeren. Het werd een mislukking, Cornelis ging failliet, verhuisde naar Bergambacht en werd boerendaggelder en huisslachter. Cornelis was de vader van Arie (Ai) zoals velen van ons hem nog hebben gekend. Het huisslachten stierf na de oorlog een langzame dood. Er waren vrijwel geen slachters meer te vinden. Rond begin jaren '60 was het zo goed als voorbij. Cornelis slachtte incidenteel nog wel eens. In 1976 slachtte hij op 86 jarige leeftijd zijn laatste varken. Zoon Ai had hem jarenlang geholpen, naast zijn werk in de klompenhandel en later boerenknecht. In 1947 trad hij in dienst bij Timmerfabriek Berga en bleef daar tot hij van de VUT-regeling gebruik maakte.

In het begin van zijn werknemersleven bij de Berga werkte men nog op zaterdagmorgen en kon er pas 's middags worden geslacht. Toen op 1 januari 1961 de landelijke vijfdaagse werkweek werd ingevoerd veranderde dat. Toch werd het aantal varkens dat door Ai werd geslacht steeds minder en ook Ai stopte er van lieverlede mee.

Knelis is nog een tijdje doorgegaan bij slager De Groot, waar hij ook nog wel eens spek liet roken. Ook schoot hij nog voor de noodslachting bij Gijs de Mik. Toen de schietvergunning op enig moment werd ingenomen was het klaar.

Het opblazen van de varkensblaas
Schilderij van Aart Brand

Ai ging met pensioen en leefde zich uit op zijn moestuin, waarvan hij de producten voor een klein deel aan zijn vaste klanten verkocht. Daarbij vertelde hij vaak, wanneer het maar enigszins mogelijk was en de klant de verhalen nog niet kende, uitgebreid over de mobilisatie van 1939/1940 die zich in zijn ziel leek te hebben

ingebrand. Ai overleed in 2016 op 99-jarige leeftijd. Hij was zo'n dorpsfiguur die iedereen kende en waarvan je er steeds minder aantreft.

Met dank aan Kees den Ouden voor de familiegegevens.

Bronnen: "Uit Bergambachts verleden" van Dick Blanken.

Archief Hist. Ver. Bergambacht en eigen waarnemingen

Koude oorlog in de Houtstraat (door Roel Botter)

Praag 21 augustus 1968.

Achteraf zijn dingen vaak verklaarbaar. Had je het kunnen zien aankomen. Maar in dit geval was iedereen met stomheid geslagen. Geen mens die het verwachtte. Goed, er waren spanningen. Maar wanneer waren die er niet? Toen de radionieuwsdienst op een dag in 1957 tijdens het middageten meldde dat de Russen hun eerste Spoetnik, hadden gelanceerd, barstte mijn moeder in tranen uit boven haar bord met dampende

aardappelen. Het einde van de wereld leek nabij, zo werd ons voorgehouden door mr. G.B.J. Hiltermann en andere politieke duiders. We zouden worden weggevaagd door de rode horden. Maar ze bleven gewoon achter hun ijzeren gordijn. We zijn nu elf jaar verder. Ik ben in Praag en nu zijn ze er plotseling wel, die Russen bedoel ik. En ik heb er weer een Tsjechisch woord bijgeleerd. 'Vojaki.' Dat betekent 'soldaten.' Het is nu 25 augustus, vier dagen na de inval. Ik hang maar wat rond bij mijn hotel aan de Obranci Miru, even buiten het centrum van Praag, wachtend tot ik weer aan het werk kan.

Zo begon mijn directe kennismaking met het begrip 'ijzeren gordijn' en 'koude oorlog,' ik was 21 en als machinemonteur aan het werk in het toenmalige Tsjecho-Slowakije. In de jaren daarna deed ik hetzelfde in Hongarije, Roemenië, Polen en noem die

andere Oostblokstaten maar op. Van politieke spanningen merkte ik alleen aan de grensovergangen dat ze er waren. Mijn auto en bagage werden binnenstebuiten gekeerd, maar verder had ik nooit problemen. Het was één groot avontuur. Ik deed mijn werk, legde veel contacten en iedereen was vriendelijk. Ik belandde in Hongarije in een weekend tijdens een ritje over de poesta pardoes in een Russisch kampement. De ontvangst was allerhartelijkst, soldaten gingen met me op de foto en ik at met hen mee. Op hun beurt kropen ze in mijn auto en wilden van alles weten. Het feit dat mijn richtingwijzer na een bocht weer vanzelf terug klikte was voor hen iets héél bijzonders.

Op politiek niveau ging het er anders aan toe. Volgens onze westerse regeringsleiders bevond ik me in het gebied van de vijand, daar waar de grote dreiging vandaan kwam.

De Amerikanen testten hun atoombommen bij het eiland Bikini in de Grote Oceaan, dominee Fiet bestormde tijdens de kerkdienst in

de Gereformeerde Kerk in Bergambacht de hemel met zijn gebeden dat de Russen asjeblieft de 50 megaton bom niet zouden testen ergens bij Nova Zembla. Ze deden het toch. De angst sloeg toe. We werden langzaam klaargestoomd en voorbereid voor het ergste. Ja, er waren

veel parallellen met tegenwoordig. En zo gebeurde het dat de bevolking in een officiële bruine enveloppe instructies kreeg toegestuurd door het Ministerie van Binnenlandse zaken. Het werd steeds dreigender. Er werd druk geoefend door de BB, de Bescherming Burgerbevolking, een organisatie die was opgezet om bij rampen en in oorlogstijd als hulpverleners op te treden. Ze bestond voor een groot deel uit mannen die om verschillende redenen waren vrijgesteld van militaire dienstplicht en zgn 'buitengewoon dienstplichtig' waren. Het dorp was in wijken verdeeld die elk onder een 'blokhoofd' vielen. Naast de voordeur van zijn woning was een schildje aangebracht waarop was aangegeven dat hier een blokhoofd woonde. De BB was in 1952 opgericht toen de koude oorlog in opkomst was. In 1958 werd de noodwachtplicht ingevoerd voor de eerder genoemde buitengewoon dienstplichtigen. Die oodwachtplicht bleef in stand tot de opheffing van de BB in 1986.

De ingang van de atoombunker naast de Algerabrug in Krimpen aan den IJssel.

Bunker uit de tijd van de Koude Oorlog

Achter die bak gaat een bunker schuil. Die is gebouwd in de jaren '50 van de vorige eeuw. Mochten de Russen een aanval met atoombommen of chemische middelen uitvoeren, dan kon het personeel van de aannemingsbedrijf – plus enkele gespecialiseerde veiligheidstechnici – hier een veilig toevlucht zoeken. In de schuilplaats was plaats voor 20 mensen.

Veiligheid
Achter de ijeren luiken voert een trap naar beneden, naar een dikke ijeren deur. In de entree ruimen mensen de schuifdeuren heen achterlaten en een douche nemen.

Dan kwamen er in de eigenlijke kamers van de kelder geen radioactiviteit of schadelijke stoffen binnen. Een tweede dikke deur geeft toegang tot een hal, waar verschillende vertrekken op uitkwamen. In tijd gebouwd is de kelder 10,5 bij 11,25 meter.

De indeling van de bunker
In de woonkamer stonden vier tafels. Aan elke tafel konden zes mensen zitten. Verder was er alleen een toilet. In de slaapkamer moesten vier personen meer of minder slapen; er mocht dus bij noodbedden worden gebruikt. In de kelder stond een elektrisch wapen, kassa's en een geïsoleerde elektrische oven.

De kelder bovens het aangezicht van aangezien op drie meter van de vloer. De vloer bestaat uit twee chemische vlieglagen, geschieden door een gootje.

Woonkamer

Een deel van de muren in de woonkamer kon met een roest hamer kapot worden geslagen. Achter de trap was een klein balkon, dat gevuld was met zand. Dat zand lag daar de kelder in, waarna de muren van de kelder werden losgelaten.

Af en toe in de bunker is beschikt. Meer informatie: www.bunkerbezoek.nl

1961

Hoewel men bekend was met de verschrikkingen van een atoomaanval door de ervaringen met Hiroshima en Nagasaki, had men, met de kennis van nu als maatstaf, eigenlijk geen flauw benul hoe zich voor te bereiden op een dergelijke dreiging. De instructies, wanneer je ze nu leest, waren bijna aandoenlijk. Natuurlijk moet je het bezien in het licht van die tijd. Wat wist men verder van straling? Relatief weinig. Ja, aan hoe meer straling je was blootgesteld, hoe beroerder de gevolgen voor je gezondheid zouden zijn, het boekje met informatie was daar duidelijk over. Maar hoe die veiligheidsmaatregelen nu in de praktijk te brengen? Het Bergambachtse gemeentebestuur trad slagvaardig op en besloot een 'voorbeeldwoning' in te richten volgens de veiligheidseisen van het ministerie. Nu was het geval dat er stevig werd gebouwd en de huizen in de Houtstraat op het punt stonden opgeleverd te worden. Dat was een mooie gelegenheid. Een kant en klare woning, helemaal leeg. Hier kon men zijn gang gaan. Er werd gekozen voor de hoekwoning Houtstraat 1. Deze woning zou het eigendom worden van Klaas Speksnijder de kapper, die nu nog boven de zaak aan de Hoofdstraat woonde.

Volgens een bij de documenten toegevoegd epistel van het gemeentebestuur berustten de principes van bescherming tegen

straling op de drie A's. Afstand, Afscherming en Afwachten. Je moest zo ver mogelijk van de buitenmuren en het dak blijven, vervolgens zoveel mogelijk zwaar materiaal (zandzakken) tegen de wanden van de schuilplaats aanbrengen en zo lang mogelijk in de schuilplaats blijven. Ik hoor u al verzuchten: makkelijker gezegd dan gedaan. Een berekening van de hoeveelheid benodigde materialen leverde het volgende resultaat op: nodig waren 300 zandzakken, 8m³ zand, plakband, schoorlatten en regels, plastic voor het afdekken van de zandzakken. Je kon als alternatief voor het zand ook je tuin afgraven werd terloops nog opgemerkt. Maar goed, de modelwoning werd 'stralingsbestendig' gemaakt.

De voorschriften voor het stralingsbestendig inrichten van de woning waren als volgt: Er moest een veilige ruimte binnenshuis worden gecreëerd met zo weinig mogelijk buitenmuren. In dit geval zou dat de keuken worden, die had slechts één buitenmuur met een deur naar de tuin. Tegen deze gevel werd een zandzakkenmuur gebouwd van 60 cm dik en tot 1,80m boven de keukenvloer, daarboven werd verder gestapeld tot bovenkant kozijn en een dikte van 30 cm. Uit de beschrijving blijkt niet of dit binnen of buiten moest worden gedaan, maar ik denk dat het binnen was bedoeld. Ook de scheidingsmuur tussen woonkamer en keuken werd aan de kamerzijde volgestapeld met zandzakken en een dikte van 30 cm. Voor- en achtergevel van de woonkamer werden ook volgestapeld met zandzakken tot een muur van 50 cm dikte. Als laatste zandbarrière werd op de verdieping, in de slaapkamer boven de schuilplaats een zandlaag aangebracht, zodat deze in gebruik kon blijven zolang er geen dreiging was. Om het enigszins beloopbaar te houden werden tegels uit de tuin op het zand gelegd.

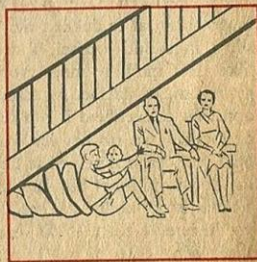
Elke woning bezit talloze spleten en kieren die binnen en buiten met elkaar verbinden. Het hele huis moest dan ook volledig worden afgesloten van de buitenlucht om het binnendringen van radioactieve deeltjes te voorkomen. Alles werd dus zorgvuldig afgeplakt. De hele operatie zou destijds een kostenpost van f 177,50 voor de bewoners zijn geweest, toen een stevig bedrag. Er was natuurlijk een maximum tijd om zonder luchtverversing in een ruimte te kunnen

verblijven. De theorie was dat een gezin van vier personen twee dagen in een woning van 200m³ inhoud kon verblijven. Dat zou voldoende moeten zijn omdat de straling binnen 2 dagen tot 1/100 gereduceerd zou zijn.

De woning is destijds als voorbeeld, met behulp van brandweer en BB zo ingericht. Wanneer ik dit alles lees, bekruipt me de vraag of de overheden niet beseften dat dit dan in theorie mogelijk wat bescherming zou bieden, maar dat de praktische uitvoering onbegonnen werk was. Niets doen was natuurlijk ook geen optie, maar hoe kreeg je in korte tijd zoveel zand het dorp in, hoe lang moest je zo leven wanneer het alleen bij dreiging bleef? Goed, een leeg huis kun je volstapelen, maar een volledig gemeubileerde woning? En zo zijn er nog wel meer argumenten te bedenken die de onhaalbaarheid van deze exercitie aantonen. Dit voor wat betreft de maatregelen in de Houtstraat 1

De minister van Binnenlandse Zaken had, zoals ik al eerder vermeldde ook de nodige informatie naar de burgers gestuurd. Ooit vertelde ik aan mijn toehoorders tijdens een lezing dat we het advies kregen in die jaren om bij een bombardement met z'n allen onder de keldertrap te schuilen met een pan op je hoofd. Geen mens die het geloofde.

is omgeven zal wel bijna altijd te vinden zijn. Dat kan zijn een stuk van de gang, een hall, het toilet of de doucheceel, de ruimte onder het trappenhuis: ergens is er altijd een plaats, waar meer binnenmuren omheen staan dan om enige andere plaats in het huis.
Die plaats zult U moeten zoeken, liefst in overleg met iemand, die U met goede raad kan bijstaan (zoals bijvoorbeeld de eerder genoemde BB-functionaris), vooral

18

Schuilen onder de trap

Ik geef toe: die pan was misschien wat te dik aangezet, maar het advies werd wel degelijk gegeven, zoals bijgaand plaatje bewijst.

Gelukkig is het er nooit van gekomen en hopelijk blijft dat ook zo. Een van mijn broers bleef tijdens die spanningen broodnuchter. “Dacht je nou werkelijk dat je hier wat aan kan doen? Als de bom valt ga ik kijken, moet hartstikke mooi zijn, zoiets zie je maar één keer in je leven.” Ik vrees dat ie gelijk had.

HISTORISCHE VERENIGING BERGAMBACHT

Algemene Ledenvergadering

Agenda voor de Algemene Ledenvergadering op woensdag 10 april 2024. Plaats: Bibliotheek Bergambacht. Pleinstraat 4. Aanvang 20.00h.

- 1 Opening en vaststelling agenda.
- 2 Ingekomen stukken en mededelingen
- 3 Vaststelling en goedkeuring van de notulen van de A.L.V. op 13 april 2023. Deze staan afgedrukt in het zomernummer van ons blad van 2023

- 4 Activiteitenverslag door de voorzitter over het voorbije verenigingsjaar.
- 5 Toelichting financieel jaaroverzicht 2023-2024 door de penningmeester
- 6 Verslag van de kascommissie
- 7 Benoeming nieuwe kascommissie
- 8 De hr. Knappert treedt af, de hr. Boom wordt voorzitter, mevr. Van Zoest wordt lid.
- 9 Bestuursverkiezing
 - a) Aftredend en statutair niet herkiesbaar: secretaris Roel Botter
 - b) Aftredend en herkiesbaar Piet Speksnijder
 - c) Afgetreden en niet herkiesbaar: penningmeester Hans van Jaarsveld.

Statutair kunnen leden tot 7 dagen voor de A.L.V. schriftelijk een kandidaat bij het bestuur voordragen. Deze voordracht moet door tenminste 5 leden zijn ondertekend. Zonder voordracht kan de A.L.V. een kandidaat voordragen, waarna stemming volgt. .
(stat. Art.8.3)

- 10 Formele benoeming als bestuurslid van Gerrit-Anne van Es die al enige tijd het afgetreden bestuurslid Huig Markus vervangt.
- 11 Rondvraag
- 12 Sluiting.

Na de pauze geeft Roel Botter een presentatie/lezing met foto's uit ons archief met een aantal nieuwe aanwinsten.

Staat van baten en lasten

baten	Uitkomst 2023	Begroot 2023	Uitkomst 2022
contributies	2.988,00	2.700,00	2.700,00
advertenties	575,00	600,00	600,00
subsidies en acties	417,08		0,00
giften	82,50	75,00	66,00
verkoop	9,00	5,00	6,00
	<u>4.071,58</u>	<u>3.380,00</u>	<u>3.372,00</u>
lasten			
lezingen	255,00	500,00	338,00
drukwerk en porti activiteiten	1.788,53	1.450,00	1.461,53
inventaris	264,00	250,00	0,00
website	0,00	0,00	631,62
archief en bibliotheek	122,00	75,00	79,00
overige kosten	0,00	100,00	0,00
	<u>702,24</u>	<u>500,00</u>	<u>559,94</u>
	<u>3.131,77</u>	<u>2.875,00</u>	<u>3.070,09</u>
saldo	<u>939,81</u>	<u>505,00</u>	<u>301,91</u>

specificatie van de overige kosten

contributie	
archeologie	156,00
bankkosten	222,20
documentatie en div.	50,21
reclame en repr.	231,14
verzekeringspremie	42,69
totaal	<u>702,24</u>

	31-dec-	31-dec-
balans per	23	22

activa

vorderingen en overlopende

activa	150	465
liquide middelen	13.318	12.049
	<u>13.468</u>	<u>12.514</u>

totaal activa	<u>13.468</u>	<u>12.514</u>
---------------	---------------	---------------

passiva

eigen vermogen	<u>13.294</u>	<u>12.354</u>
----------------	---------------	---------------

schulden en overl. posten	<u>174</u>	<u>160</u>
---------------------------	------------	------------

totaal passiva	<u>13.468</u>	<u>12.514</u>
----------------	---------------	---------------

Historische vereniging Bergambacht
jaar 2024
begroting 2024
in euro's

begroting 2024

baten

contributies	2.900
advertenties	600
giften	75
subsidie acties	350
verkoop	5
	<u>3.930</u>

lasten

lezingen	500
drukwerk en porti	1.800
activiteiten	250
kantoor	250
website	125
archief en bibliotheek	100
overige kosten	500
	<u>3.525</u>

kopen tegeltableau 2.985

saldo -2.580

Uit het archief

Pand van Smederij Van Eijk aan de Hoofdstraat in de jaren '30. Jan van Eijk had toen de zaak van smid Piet van Lit overgenomen. Van Lit bedient hier de benzinepomp terwijl hij rustig een pijp rookt. In de deuropening mevr. Van Eijk en uiterst rechts Mar van Lit, de vrouw van Piet.

Bakker Piet Kok in de Voorstraat met zijn paard dat de bakkerskar trok.

Deelnemers aan de optocht in 1913 t.g.v. 100 jaar koninkrijk

1957 Met een voer hooi naar de boerderij

1957 Melkenstijd

VOORJAAR '24

PERSONLIJKE AANDACHT

Shop deze items en nog veel meer óók via onze webshop op speksnijder.nl

Bergambacht Hoofdstraat 105 0182-358110 | Veenendaal Verlaat 2 0318-526159 | [f](#) [@](#) [in](#) speksnijder.nl

SPEKSNIJDER
mode met aandacht